

רשומות

הצעות חוק

5 ביולי 1988

1892

כ' בתמוז התשמ"ח

עמוד

238 חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 8), התשמ"ח-1988

חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 8), התשמ"ח-1988 [158]

1. בסעיף 1 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹ (להלן - החוק העיקרי), בסופו יבוא:
 "לשכה" או "לשכת הוצאה לפועל" - לשכת הוצאה לפועל שהוקמה כאמור בסעיף 2.
2. בסעיף 7(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא: "בלשכה שמופעלת בה מערכת מיכון ייכלל תוכן הפסיקתה או הצו האמורים באזהרה עצמה".
3. בסעיף 22(א) לחוק העיקרי, בפסקה (5), בסופה יבוא: "אולם רשאי ראש ההוצאה לפועל, מטעמים שיירשמו, לצוות על עיקול מכוניתו של נכה, אם שוכנע - לאחר התייעצות עם מנהל המוסד לביטוח לאומי או עם מי שהוא הסמיך לכך - שעל אף נכותו יכול הנכה להסתפק במכונית שערכה נמוך מערך מכוניתו; ציווה ראש ההוצאה לפועל על עיקול כאמור, רשאי הוא להורות שהמכונית לא תימכר אלא לאחר שיוכח להנחת דעתו שלרשות הנכה הועמדה מכונית חלופית".
4. אחרי סעיף 69 לחוק העיקרי יבוא:
- 69א. ראש ההוצאה לפועל רשאי לקבוע, לענין הליכים המתנהלים בלשכתו, כללים בדבר תשלום חובות פסוקים כמלואם או בשיעורים, במועדים ובתנאים שיקבע; כללים כאמור יהולו על תשלום כל חוב שהוגשה לגביו בקשה לפי

תיקון סעיף 1
 תיקון סעיף 7
 תיקון סעיף 22
 הוספת סעיף
 69א

"כללים לענין תשלומים בשיעורים"

דברי הסבר

מוצע איפוא להסמיך את ראש ההוצאה לפועל לעקל מכונית ניסעים של נכה אם ערכה רב, כאשר הוא משוכנע שהנכה יכול להסתפק, לצרכיו, במכונית שערכה נמוך ממנה, וזאת לאחר שהתייעץ עם איש המוסד לביטוח לאומי המומחה לענין נייודות נכים. ראש ההוצאה לפועל אף יהיה רשאי להורות שהמכונית לא תימכר אלא אם הוכח תחילה, להנחת דעתו, שלרשות הנכה הועמדה מכונית חלופית.

התיקונים המוצעים בזה הם פרי עבודתה של הועדה הסתמדת לדיני ההוצאה לפועל, בראשותו של השופט אורי שטרנמן, שמתפקידה להמליץ בפני שר המשפטים על תיקונים בחוק ההוצאה לפועל (להלן - החוק העיקרי) ובתקנותיו.

סעיפים סעיף קטן (א) בסעיף 69 לחוק העיקרי מסמיך את ראש ההוצאה לפועל לצוות על תשלום חוב בשיעורים לאחר חקירת יכולת של החייב, אולם סעיף קטן (ב) מרחיב סמכות זו ומאפשר לראש ההוצאה לפועל, על פי בקשת זוכה, לצוות על תשלום חוב בשיעורים מיד לאחר הגשת בקשת הביצוע, דהיינו, גם ללא חקירת יכולת. למעשה ניתנים ציו תשלום בשיעורים ללא חקירת יכולת כדבר שבשגרה, כך שאין הצדקה יראשי הלשכות יעסקו בשאלה זו בכל בקשה בנפרד.

סעיף 2 סעיף 7(א) לחוק העיקרי קובע כי משהוגשה בקשה לביצוע, ימציא המוציא לפועל לחייב אזהרה למלא את פסק הדין, ואלה יש לצרף העתק מאושר וכן העתק מהצו לתשלום החוב בשיעורים, אם ניתן צו כזה.

כיון שבלשכה ממוכנת אין, בדרך כלל, תיקים לתיוק מסמכים, אלא תמצית תוכנם של המסמכים מועברת לזכרון של המחשב, מוצע שאותה תמצית גם תיכלל באזהרה הנשלחת לחייב עם הגשת בקשה לביצוע פסק-דין או שטר.

מוצע על כן, שכל ראש לשכה יקבע, לענין הליכים המתנהלים בלשכתו, כללים בדבר תשלומים בשיעורים של חובות פסוקים, כשהשיקולים בהט יהיו גובהו של החוב, השכר הממוצע כמשק ושיקולים רלוונטיים אחרים, כך שבלשכות ממוכנות ניתן יהיה לתסוך מומנם של ראשי הלשכות על ידי הוצאת הודעות חייב כאמור כבר בשלב של משלוח האזהרות לחייבים.

סעיף 3 סעיף 22 לחוק העיקרי קובע אילו מסלולין של חייב אינם ניתנים לעיקול ופטר - בין היתר - "כלים, מכשירים, מכונות, מיטלטלין אחרים ובעלי חיים השייכים לנכה והנחוצים לו לשימוש האישי בגלל נכותו".

ניתן לפרש סעיף זה כמוצע עיקול מכונית כלשהי של נכה הנתוצה לו לשימוש האישי, יהא ערכה אשר יהא, וזאת ללא אבחנה בין שיעורי הנכות או מידת הודקקותם למכונית של נכים שונים.

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

סעיף 69(ב), אלא אם כן ציווה ראש ההוצאה לפועל אחרת, לענין חוב פלוני, על פי בקשת הזוכה.

5. בסעיף 70 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיף 69(א), (ב) או (ג)" יבוא "לפי סעיפים 69(א), (ב) או (ג), או 69א". תיקון סעיף 70
6. בסעיף 79(א) לחוק העיקרי, אחרי "רשאי מוציא לפועל" יבוא "להיכנס לחצרים של החייב וכן רשאי הוא". תיקון סעיף 79
7. אחרי סעיף 79 לחוק העיקרי יבוא:
"מסמך מיכון - 79א. מסמך שהופק באמצעות מערכת ממוכנת והכולל פרטים בדבר תוכנם של צו, דרישה, אזהרה או מסמך אחר, ישמש ראיה לכאורה לנכונות האמור בו, ובלבד שפקיד הלשכה אישר על גביו שהופק כאמור." תוספת סעיף 79א
8. בסעיף 81 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 81

(1) במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא:

"(א) שטר חליפין, שטר חוב ושיק כמשמעותם בפקודת השטרות (בחוק זה - שטר) ניתנים לביצוע כמו פסק דין של בית משפט: הסכום הנקוב בשטר ייגבה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961² (להלן בסעיף זה - החוק), או - לפי בקשתו של הזוכה - בתוספת ריבית בשיעור שנקבע בסעיף 4(א) לחוק, הכל החל במועד פרעונו של השטר, ואם לא נקבע בו מועד - החל ביום הצגת השטר לפרעון; בקשתו של הזוכה לפי סעיף קטן זה תוגש יחד עם הבקשה לביצוע השטר, והזוכה לא יהיה רשאי לחזור בו מבקשתו.

דברי הסבר

באמצעות המחשב בלשכת הוצאה לפועל ישמש ראיה לכאורה לנכונות האמור בו, ובלבד שעל גבי המסמכים יאשר פקיד הלשכה כי הם אכן הופקו באמצעות המחשב שבה.

סעיף 8 (1) חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מסמך את בית המשפט לפסק, בנוסף על החוב המקורי, הפרשי הצמדה וריבית לא צמודה בשיעור 4% לשנה, או - אלטרנטיבית - תוספת ריבית בשיעור הקבוע לענין סעיף 4 לחוק האמור, שהוא שיעור גבוה יותר משיעור הריבית המשתלמת יחד עם ההצמדה.

סעיף 81 לחוק ההוצאה לפועל קובע כי שטר שהוגש לביצוע בהוצאה לפועל ייגבה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, ממועד הפרעון שבשטר עד ליום התשלום כפועל, וזאת ללא צורך בהחלטה של ראש ההוצאה לפועל.

התיקון המוצע לסעיף 70 לחוק העיקרי הוא טכני ומתחייב מהוספת סעיף 69א לחוק.

סעיף 6 סעיף 79(א), שמוצע לתקנו, ענינו "ביצוע הליכים וצווים" והוא קובע לאמור:

"(א) לשם ביצועם של הליכים וצווים לפי חוק זה רשאי מוציא לפועל, בשעת הצורך, להשתמש בכוח סביר ולקבל לשם כך עזרה מתאימה מהמשטרה". לאחרונה הועלה ספק אם ניסוח זה כולל גם סמכות מכללא של כניסה לחצרים של החייב כדי לאסרו לפי צו מאסר - שזו סמכות הנתונה במפורש למי שמוטל עליו לבצע צווי חיפוש ועיקול לפי סעיפים 15 ו-21 לחוק, כדי להסיר ספק, מוצע לציין במפורש בסמכות זו קיימת לענין ביצוע כל צו לפי החוק העיקרי.

סעיף 7 מאחר שבלשכה ממוכנת אין בדרך כלל תיקים הכוללים מסמכים, אלא שתוכנם של המסמכים נמצא בזכרונו של המחשב, אין אפשרות להוכיח את תוכנם של המסמכים על ידי הצגתם. מוצע, איפוא, לקבוע חזקה שמסמך שהופק

² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(ב) המבקש ביצעו של שטר יגיש ללשכת ההוצאה לפועל בקשה על כך, והוראות סעיף 7(ב) יחולו עליה. כאילו היתה בקשה לביצוע פסק-דין.

(2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) ראש ההוצאה לפועל רשאי, לפי בקשת החייב, להקטין את תוספת הפרשי ההצמדה והריבית או את תוספת הריבית האמורות בסעיף קטן (א)."

תיקון סעיף 88 9. בסעיף 88 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(10) סגירת תיקים - למעט תיקים של חובות הנובעים ממוזנות - בשל כך שיתרת החוב בהם אינה מגעת לסכום שקבע השר כסכום המזערי המצדיק המשך נקיטת הליכים."

דברי הסבר

לפי הוראה זו מורים ראשי ההוצאה לפועל על מתן סעדים ומנייים בתיק לביצוע חוב לפי פסק דין. על אף שסעיף 81 לחוק העיקרי קובע כי שטר ניתן לביצוע כמו פסק דין של בית משפט, התעוררו ספקות אם סעיף 7(ב) חל אף הוא לענין ביצוע שטר. מוצע, על כן, להבהיר שראש ההוצאה לפועל רשאי להורות על מתן סעד זמני גם בבקשה לביצוע שטר.

סעיף 9 בלשכות ההוצאה לפועל מצויים תיקים רבים אשר רוב החוב בהם שולם, והם נותרו פתוחים בשל יתרת חוב פעוטה בלבד שטרם נפרעה וששיעורה איננו מצדיק את ההוצאות והטרחי הכרוכים בהפעלת המנגנון לגבייתו.

מוצע, לחסל עומס מיותר ובלתי מוצדק זה המוטל על המערכת ולהסמיך את שר המשפטים לקבוע תקנות מהו סכום החוב המינימלי שגובהו עדיין מצדיק את המשך הטיפול בתיק, ובאילו תנאים ניתן יהיה לסגור תיקים על אף קיומו של חוב פעוט בהם. תקנות אלה לא יחולו על תיקים שהחוב בהם נוכע ממוזנות המגיעים מהחייב.

במצב שבו האינפלציה נמוכה, יתכן ששיעור הריבית שקובע שר האוצר לפי חוק הריבית (שינוי שיעורים) לענין סעיף 4 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, גבוה משיעור עליית המדד, כך שחייב הפשלם "רק" הצמדה וריבית יוצא נשכר. מוצע, איפוא, לאפשר למו שמיגיש בקשה לביצוע שטר לבחור, בעת ההגשה, בין קבלת חובו המקורי בתוספת הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, ובין בתוספת ריבית בשיעור הקבוע לפי סעיף 4 לחוק האמור. התוספת שבה יבחר הזוכה תשולם עד תום כל הליכי הביצוע באותו תיק, והזוכה לא יוכל לשנותה.

כמו כן מוצע שהחייב יהיה רשאי לבקש להפחית את הריבית, אם נקבעה כזו, כפי שהוא רשאי לעשות היום לענין ההצמדה.

(2) סעיף 7(ב) לחוק העיקרי קובע כי "לא יוחל בביצוע פסק דין אלא לאחר המצאת אוהרה... זולת אם ראה ראש ההוצאה לפועל שנסיבות הענין מצדיקות נקיטת הליך לפני כן".